

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOSINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

IMPERTINENȚA NAȚIONALISMULUI XENOFOB UCRAINEAN

Porf. univ. Dr. Tiberiu TUDOR

Rada Supremă ucraineană a adoptat la 13 decembrie 2022 **Legea Minorităților**, în contextul solicitărilor Ucrainei de Vest (autorităților de la Kiev) de a se afilia, în regim de urgență, Uniunii Europene. Legea este profund antieuropeană; în articolele fundamentale are un conținut xenofob explicit. Ea reflectă impertinența și cinismul diplomatic al Kievului care, **în ceea ce ne privește**, pe de o parte promite că **“după victoria noastră, vom sta la masă și vom aborda aceste probleme în mod diferit din ambele părți”** (Kuleba), „Când situația va permite minoritatea română din Ucraina va avea parte de aceleași drepturi, protecție și tratament **ca și minoritatea ucraineană din România**” (Zelenski) și, pe de altă parte, în același timp, face un nou pas în direcția legiferării deznaționalizării românilor din Teritoriile Românești Ocupate aflate la ora actuală în componența Republicii Ucraina.

Ministerul Afacerilor Externe al României a reacționat de data aceasta mai ferm, în mod public și fără reticențele obișnuite, formulându-și organizat obiecțiile. Punctul nevralgic este abordat într-o formulare diplomatic corectă:

“În timp ce Opinia Comisiei de la Veneția nr. 960/2019 formulată asupra Legii ucrainene privind funcționarea limbii de stat este critică sub aspectul reglementărilor privind folosirea limbii oficiale în educație, Comisia de la Veneția raportându-se la criticile formulate anterior în contextul evaluării art. 7 din Legea educației, articolul din legea minorităților naționale dedicat educației face trimitere la dispozițiile Legii educației, deci **preocupările părții române din perspectiva dreptului la educație nu sunt satisfăcute**”,

<https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/mae-reactie-amara-la-noua-lege-a-minoritatilor-din-ucraina-care-limiteaza-drepturile-romanilor-este-regretabil-2193185>

Să explicităm. **Legea Minorităților – Articolul 11. Dreptul la educație.**

“1. Particularitățile utilizării limbilor minorităților (comunităților) naționale în procesul de învățământ sunt stabilite prin **Legea Educației din Ucraina** și prin legi speciale în domeniul respectiv.

3. Instituțiile de **învățământ particulare**, care oferă învățământ general complet în ceea ce privește **studiile medii pe cheltuiala persoanelor fizice și/sau juridice**, în particular cele fondate de societăți culturale naționale și de reprezentanți ai minorităților (comunităților) naționale, au dreptul **să-și aleagă liber limba procesului de învățământ (cu excepția instituțiilor de învățământ care primesc fonduri publice)** și sunt obligate să se asigure că elevii stăpânesc limba de stat în conformitate cu standardele de stat.

Punctul 1 al articolului 11 al actualei **Legii a Minorităților** exprimă fără echivoc faptul că învățământul în limbile minorităților se va desfășura, în continuare, așa cum a prevăzut **Legea Educației** din 2017 [1], adică numai la grădiniță și la școala primară:

Conform (art. 7) al **Legii Educației din Ucraina**, pe întreg teritoriul Ucrainei învățământul nu se va mai desfășura în limbile minorităților naționale **decât la nivel preșcolar (grădinițe) și primar**, în paralel cu cel în ucraineană. <https://ciudei.files.wordpress.com/2017/11/art-7-legea-edu-ua.pdf>

Punctul 3 al prezentei **Legii a Minorităților** întărește prin precizare articolul 7 al **Legii Educației** României, singurul popor autohton din Teritoriile Românești Ocupate, nu mai pot învăța în limba română decât în **licee autofinanțate**.

Poporul român a mai trecut printr-o teroare culturală similară în timpul dualismului austro-ungar, când autoritățile de la Budapesta, cărora le era arondată administrarea Ardealului, dezlănțuiseră cea mai dură politică de maghiarizare. Cu diferența că era la sfârșitul secolului al XIX-lea, nu la începutul secolului XXI.

Pentru comparație, în România

- avem trei licee de stat cu limba de predare ucraineană, la Suceava, Sighetu Marmăției și Lugoj;
- conform Ordinului ministrului Educației din 2 martie 2022, cetățenii din Ucraina care se înscriu la studiile universitare din România beneficiază de **finanțare gratuită de la bugetul de stat al României** pentru acest an universitar și pentru următorul; etc.

Actuala politică de ucrainizare — din 2017 nemască — instituită prin **Legea Educației** și reconfirmată în 2022 prin articolul 11 al **Legii Minorităților** exprimă aceeași disperare, de data aceasta a Ucrainei (mai precis a Ucrainei de Vest, a autorităților de la Kiev), **de a-și constitui, prin deznaționalizarea popoarelor autohtone și a minorităților naționale, prin ucrainizare, o identitate națională pe întreg teritoriul pe care l-a moștenit de la defuncta Uniune Sovietică**.

De multă vreme jurnalistul și scriitorul Viorel Patrichi, unul dintre cei mai buni experți autentici români în problema Teritoriilor Românești de peste Prut propune denunțarea **Tratatului cu Ucraina [2]**, care a fost **negociat în genunchi, în 1997 [3]**. „Chiar cu americanii pe cap”, spune dânsul acum.

Este vremea să ne ridicăm din genunchi. Este vremea ca MAE al României — stat suveran independent, nu teritoriu al UE, nici teritoriu NATO — să transmită Radei și președintelui Ucrainei că, dacă **Legea Educației** nu este revizuită în sensul eliminării articolului 7, România denunță Tratatul din 1997, pe baza **încălcării continue a articolului 13 din acest tratat [4] de către partea ucraineană**. Nu există nici un risc. Este un act politic conform cu dreptul internațional și cu legislația Uniunii Europene. Avem la dispoziție acest instrument diplomatic.

Pentru comparație: veto-ul MAE maghiar a blocat convocarea Comitetului NATO - Ucraina în cadrul recentei Conferințe a miniștrilor de Externe ai țărilor NATO ținute la București. Ungaria a instituit acest blocaj în 2017 (deci imediat după promulgarea **Legii Educației** din Ucraina) și, conform ministrului ungar de Externe, Péter Szijjártó, blocajul rămâne în vigoare „atâta timp cât Ucraina nu redă drepturile maghiarilor din Transcarpatia”. Pentru a depăși oficial vetoul Ungariei, secretarul general al NATO, Jens Stoltenberg, a fost nevoit să organizeze o întâlnire separată a miniștrilor de Externe ai NATO cu cel al Ucrainei, Dmitro Kuleba (informală — “o cină separată”).

<https://www.hotnews.ro/stiri-razboi-ucraina-25933755-cum-justifica-ungaria-blocarea-comisiei-nato-ucraina-bucuresti.htm>

După părerea mea este momentul **întoarcerii armelor**. Mă refer, desigur, la **armele diplomației**. România merge împotriva Istoriei.

[1] *Legea Educației din Ucraina*

1 mai 2022 <https://www.cotidianul.ro/deznaționalizarea-romanilor-din-ucraina/>

28 sept. 2022 <https://www.art-emis.ro/analize/politica-educationala-xenofoba-a-ucrainei>

28 sept. 2022 <https://www.activenews.ro/opinii/Politica-educationala-xenofoba-a-Ucrainei.-Profesorul-Tiberiu-Tudor-scrie-la-ActiveNews.-EXCLUSIV-176325>

[2] Viorel Patrichi, *România trebuie să denunțe tratatul cu Ucraina*, *Lumea*, anul XXVIII, nr. 7 (352) 2022

[3] Tiberiu Tudor, *Tratatul cu Ucraina — Istoria unei Trădări Naționale*, ed. Prestige, ediția a IV-a,

[4] *ibid.*, 169-174.